

W swoim projekcie skupiam się na **wykazaniu zależności pomiędzy malowidłami naskalnymi z rejonu Kondoa w Tanzanii a tradycyjnymi religiami społeczności lokalnych**. Za twórców większości malowideł uważa się przodków obecnych Sandawe, którzy zamieszkują część badanego obszaru.

Aby proces zrozumienia religii Sandawe i malowideł z Kondoa był jak najpełniejszy, należy zgłębić **także sztukę naskalną oraz kulturę ludności khoisańskich** (buszmeńskich) z południowej Afryki. Wynika to faktu, iż Sandawe są potomkami grup łowców-zbieraczy, którzy dostali się z południa kontynentu na tereny obecnej Tanzanii kilkadziesiąt tysięcy lat temu. Sandawe do dzisiaj posługują się językiem zaliczanym do grupy języków mlaskowych (ang. *click languages*), które są charakterystyczne dla ludności KhoiSan.

Przeprowadzę dokładną analizę motywów i rozmieszczenia stanowisk ze sztuką naskalną, co pozwoli na wyciągnięcie szczegółowych wniosków dotyczących zmieniającej się stylistyki. Przyczyni się to do wypracowania chronologii względnej w oparciu o superimpozycje (nakładanie się na siebie) malowideł.

Główne pytania badawcze stawiane przeze mnie w rozprawie doktorskiej są następujące:

- W jaki sposób Sandawe postrzegają stanowiska z malowidłami, wykonanymi przez ich przodków?
- Jak jest rzeczywista liczba stanowisk z malowidłami z Kondoa oraz jak przedstawia się statystyka motywów ukazanych na skałach?
- Czy współczesna religia ludności Sandawe dostarcza odpowiedzi na pytania o znaczenie malowideł naskalnych? Jeśli tak to w jakim stopniu?
- Czy sztuka naskalna z Kondoa oraz tradycyjna religia Sandawe zawiera elementy korelujące ze sztuką naskalną oraz religią społeczeństw buszmeńskich z południowej Afryki?

Chociaż Sandawe nie tworzą już sztuki naskalnej, ostatni przykład jej wykonywania został udokumentowany stosunkowo niedawno, mianowicie w latach 60. XX wieku. Pozwala to przypuszczać, że **w obecnej religii Sandawe są możliwe do odnalezienia elementy, mogące pomóc w zrozumieniu znaczenia malowideł**. Wiedza o najstarszych malowidłach jest znikoma, jednak przypuszcza się, że idea ich tworzenia mogła rozpocząć się nawet 27 tysięcy lat temu.

Część rejonu Kondoa znajduje się pod protekcją UNESCO i jest to obszar uważany do tej pory za największe skupisko sztuki naskalnej na tym terenie. W rozprawie doktorskiej wykaże, że zasięg występowania szczególnie dużego zagęszczenia schronisk skalnych z malowidłami, rozciąga się kilkadziesiąt kilometrów na południe od Kondoa-Irangii UNESCO. Jedną z hipotez badawczych, którą poddam szczegółowej analizie jest łączność pomiędzy religią przeszłą (sztuka naskalna) a obecną religią Sandawe, wyrażaną poprzez doświadczanie **stanów transowych**. Niektóre malowidła zawierają elementy mogące sugerować, że postaci na nich przedstawione doświadczają odmiennych stanów świadomości. Z kolei Sandawe do dzisiaj odprawiają **rytuał simbó**, którego jednym z celów jest opanowanie mocy i kontakt z przodkami, poprzez **wprowadzenie się w trans**.

Dzięki projektowi, oprócz odpowiedzi na wyżej wskazane pytania badawcze, zostanie przedstawione **opracowanie 70 stanowisk ze sztuką naskalną, które do tej pory nie były znane badaczom**. Przyczyni się to do ich zachowania poprzez digitalizację, co jest aspektem szczególnie ważnym, gdyż stan zachowania wielu z malowideł jest bardzo zły.